

מסורת הש"ס

יום טוב פרק שני ביצה

י"א.

עין משפט
נר מצוה

בג א מ"פ פ"א מהל'
מגינה ה"ל ח'
בד ב מ"ב ש"ס ה"ל ט'
מה ג מ"ב ש"ס הלכה ט'
והלכה י'

(א) [מולין יג. א] (תוספת'
פ"ג. א) (תוספת' חילת'
דוד ודוד על גב גתו וכן חילת'
ענין עין גב ע"ש;
(ד) מגינה דף ז' ודף י"ז.
מגילה דף ה"ה (ט) [למקנן כ. א]
סנהדרין לו. [למקנן כ. א]
שבת קיד. פסחים כח. מנחות
ק. א. (פסחים מה: וי"ג).
(ח) [פ"י] (ט) [פ"י] (ג)
(י) [ויקרא כג. א] [דף כ. א]

תורה אור השלם
1. ויחגגו את חג ה' ליל
שבועת זמין בשנה וחקת
עולם לדורותיהם בחודש
השבועי וחגו אתו.
ויקרא כג מא

מוסף רש"י

מביאין שלמים. צ"ע
שכן מכלל ארס צ"ע
וכתיב אך אשר יאכל לכל
נפש (מגילה ה. א) שיש כהם
זוהי מלאה דייט (תניגה)
א. ודין סומכין
עליהן. שהסמיכה שזת
היא דמין (למקנן לו: א) אלו
על משה שזת לא רוכבין
על גבי בהמה. ועל אלו
שקריבין צ"ע ימנחו
מחמתו. דלית להו לבית
שמאי מקץ למסיכה שמיטה
(תניגה ה. א) אלא סומך
עליהן מערב יו"ט ושזת
צ"ע (תניגה י. א) אבל
לא עולות. אין מביאין
כלל דסמיכה להו ל"ש מלפני
ולא לגזוה. מוך מתמדין
ומוספין שזמן קצוה. וכל
שזמן קצוה כתיב בהו
ממנו ופלוה כשזת וכל
שכן צ"ע (תניגה י. א) וכל
לא מביאין עולות כזמן
שזת להביא לאחר יו"ט
(מביאין מביאין שלמים
ועולות. ומה אי מקיים
לכס. לכס ולא לגביה
(תניגה ה. א) וסומכין
עליהן. מין דמותר
להביא לא מור שזת לנטל
סמיכה (תניגה י. א) תנאי
שקלת מעלמא. איכתי
כולם שאין אלה מולא
מנאים שנהלוק בך. דמק
הק תרמי מתנייה חל
כמר ומל כמר (שבת ג. א)

מוסף תוספות

א. וריבה אפילו עולה
הוצרך חג למעט עולה.
שטה. ועי"ש.

רבינו חננאל

ת"ר כלי שנטמא מערב
יו"ט אין מטבילין אותו
ביום טוב בין השמשות,
ר' שמעון שזורי אומר אף
בחול אסור מפני שצריך
הערב שמש. ואמרו רבנן
דבי רב במחשבתו ניכרת
מתוך מעשיו פליגי. והכי
דמי דנקט מנא טמא
בידיה בין השמשות ודברי
לאטבילי. ורבנן סבירי
מדרהי ידע דבעי הערב
שמש. כלומר לא יטהר
הכלי הטמא אלא עד שיערב עליו השמש בחר טבילה, ולפיכך רהיט לאטביליה קודם ביאת השמש, ובחול שפיר דמי,
וביום טוב הוא דאסור שנטמא מתוך מנא ביום טוב לחול, כי בעת שיערב השמש ונטהר חול הוא. ור' שמעון שזורי
סבר האי דרהיט בין השמשות, לא משום ידע דלא מיטהר אלא בהערב השמש, אלא משום דטורדו מלאכות הוא

ואיבעית אימא רבנן וכולה מתניתין בשבת:
תנו רבנן כלי שנטמא מערב יום טוב אין
מטבילין אותו בין השמשות רבי שמעון
שזורי אומר אף בחול אין מטבילין אותו מפני
שצריך הערב שמש ותנא קמא לא בעי
הערב שמש אמר רבא אשכחתינהו לרבנן
דבי רב דיתבי וקא אמרי (ב) במחשבתו נכרת
מתוך מעשיו קמפלגי והיכי דמי כגון דנקיט
מנא בידיה ורהיט ואזיל בין השמשות
לאטבוליה מר סבר האי דקא רהיט ואזיל
מידע ידע דבעי הערב שמש ומר סבר מחמת

אמר עולא מחזיקת ב'. וא"ת
לכ"ש למה להו למימר טעמא
משום וחגותם הא קאמרין לקמן
משום לכס ולא לגזוה וי"ל משום
דלא טעמא לומר לה' כל דלה' א
ומי"מ קשיא לכ"ש למה להו למימר
כל דלה' תיפוק ליה משום דלית להו
לכ"ש מתוך וכו' והוי שפיר זורך קלמ
משום שלא יאמרו שזמן שלק מלא
ושל דכן ריקן דכפרישית לעיל פ"ק
(ד' יב. סד"ה ה"ג) וי"ל משום שלא טעמא
לומר וחגותם חג מגינה אין עולה לא:
רבי

מלאכתו הוא דקרהיט ואמינא להו אנא במחשבתו נכרת מתוך מעשיו
דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי כגון דאיטמי בפחות מכעדשה ואתא
לקמיה דרבנן לשיולי בפחות מכעדשה איטמי אי לא מר סבר מדהא לא גמיר
הערב שמש נמי לא גמיר ומר סבר הא הוא דלא גמיר הא הערב שמש גמיר:
ומטבילין מגב לגב: (ג) תנו רבנן כיצד מגב לגב הרוצה לעשות גתו על גב (ד) כדו
וכדו על גב גתו עושה כיצד מחבורה לחבורה היה אוכל בחבורה זו ורוצה
לאכול בחבורה אחרת הרשות בידו: (ה) בתנ"י ב"ש אומרים מביאין שלמים
ואין סומכין עליהן אבל לא עולות ובית הלל אומרים "מביאין שלמים
ועולות וסומכין עליהן: (ו) אמר עולא מחלוקת בשלמי חגיגה לסמוך ועולת
ראייה ליקרב דבית שמאי סברי יוחגותם אותו חג לה' חגיגה אין עולת ראייה
לא וב"ה סברי לה' (ז) כל דלה' יאכל נדרים ונדבות דברי הכל אין קריבין ביו"ט
וכן אמר רב אדא בר אהבה "נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט מתיבי אמר
רבי שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה שאינה של
יו"ט שאינה קרבה ביום טוב ועל שלמים שהן של יום טוב שקריבין ביו"ט
על מה נחלקו על עולה שהיא של יום טוב ועל שלמים שאינן של יו"ט שבית
שמאי אומרים לא יביא ובית הלל אומרים יביא תריץ ואימא הכי אמר ר'
שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה ושלמים שאינן
של יו"ט שאין קריבין ביום טוב ועל שלמים שהן של יום טוב שקריבין ביו"ט
על מה נחלקו על עולה שהיא של יו"ט שבית שמאי אומרים לא יביא ובית
הלל אומרים יביא ר"ב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתנ"י שלמים
הבאים מחמת יו"ט ביום טוב בית שמאי אומרים סומך עליהן מערב יו"ט
ושוחטין ביו"ט ובית הלל אומרים סומך עליהן ביום טוב ושוחטין ביום טוב
אבל

לכס כתיב דהדיא כעדשה אבל הערב שמש דדהדיא כתיב מגמר גמיר וזכנן עסקינן
דשחמטם זו תרומה: ה"כ לעשות גתו על גב גתו. וימנך לעשות גתו: עושה.
גתו על גב עטילה זו שהטביל לשם כדו וא"ל לחזור ולהטביל לשם גת והיה עטילה שניה ה"כ להחמיר על עצמו ולהטביל קתני מתני'
שהוא מטביל צ"ע שאין כאן תוקן כלי ואינה עטילה שהיא אינה נכירה: כחצורה זו. על פסחו והיה טמא או כליו וטמאין ועטל לדעת
כן: הרשום צידו. צ"ע לחזור ולהטביל וקאמר מתני' דאס ב"ה להחמיר ולהטביל כליו לשם חצורה האחרת מטבילין ביום טוב:
בתנ"י מביאין שלמים. צ"ע לפי שיש אכילת ארס: ואין סומכין עליהן. שהסמיכה אסורה משום שזת שכלל כמו היה סומך
והוי ליה משחמטם בצעלי חיים ותנן אין רוכבין על גבי בהמה (למקנן דף לו: א) אבל לא עולות. אין מביאין עולות חוץ
מתמידין ומוספין שהן קרבן קצוה ומנן קצוה שזת להביא לא מור שזת לנטל
גב' מחלוקת בשלמי חגיגה לסמוך ועולה וי"ט. אלא כשזת כהו היה סומך
בשלמי חגיגה מודו צ"ע דהזאתן מפני שהן חוצות היום דאמרין בחגיגה (דף ט. א) מוחגותם אותו חג' ועולה שנחלקו אף
בהזאתן בעולות ראייה נחלקו והיה הוא דקא שרו צ"ה מפני שהיא של יום טוב דנקפא לן מולא יראו פני ריחם (שמות כג.)
אבל נדרים ונדבות. והואיל ואין זמנן היום הכל אין קרבין ואפי' שלמים וי"ש עולות דיכול להביאן לאחר זמן ואף על
גב דתניגה וראייה י"ש לכן משלומין דשרי ולא שמה יאסר ולא יקריבנה בשאר הימים ותנן עבר הרגל ולא חג אינו
חייב בחזרתו והכי מפרש בצרייתא לקמן (דמסוס האי טעמא שרו לה: שאינה של יום טוב. כגון נדר ונדבה: שאינה קרבה.
דלית בה תרמי לאסורה אין זה אכילת ארס ואפשר לאחר זמן: ועל שלמים שהן של י"ט. כגון חגיגה ושלמי שמחה: שקריבין.
דאיכא תרמי להחזיר אכילת ארס והן זמנן כרגל ואס יעבור הרגל בטל קרבנו: ועל שלמים שאינן וכו'. אלמא שלמים דנדרים ונדבות
לזית הלל קרבין וקשיא לעולא: תנאי שקלת מעלמא. וכי לא משחמטם תנא דלמר כעולא דמימא עולא כי ההוא סבירא ליה
דאכטריכא לך לשבועה להך מתני' ולתרומה: תנאי היא. אשכחן תנא אחריתא דקאי כעולא: מחמת יום טוב. חגיגה ושמחה:
אבל

יביא, והאי תנא תני שלמים הבאין מערב יו"ט בית שמאי אומרים סומך עליהן מערב יו"ט ושוחטין ביו"ט. אבל נדרים ונדבות דברי הכל אין
ביו"ט, ובית הלל אומרים סומך עליהן ביום טוב ושוחטין ביו"ט. אבל נדרים ונדבות דברי הכל אין
קריבין ביו"ט.

רבינו חננאל (תמשיך)
ולפיכך ממהר. ואמר להו
רבא במחשבתו ניכרת
מתוך מעשיו דברי הכל,
ולאו כלום הוא, והכא
בכלי שנגע בו כעדשה
מן השירץ, ואינו ידוע
אם כעדשה טמא אי
אינו טמא, ודא לשאל
את החכמים ואמרו לו
טמא, דקייל שכן החוטט
תחתל ברייתו כבעדשה,
(א) וחזינן ליה להאי גברא
דאזיל לאטבולי לההוא
מנא דאיטמי כבעדשה
מן השירץ שאינו מפורש
בהורה הוא שנטמק
לו, אבל הערב שמש
שכתב בפירושו בתורה ודא
השמש וטהר מידע ידע
ליה. ור"ש שזורי סבר
מדרה לא ידע הא נמי
לא ידע. ומטבילין מגב
לגב ומחבורה לחבורה.
לשולמי כיצד מטבילין
מגב לגב, רצה לעשות
שיטתו על גב גתו, או
גתו ע"י שיטתו, מטביל
את כליו. [כיצד] מחבורה
לחבורה, היה אוכל
בחבורה זו (ו) [תורמה]
וביקש עוד לאכול
בחבורה אחרת שלמים
כדנן הטובל לתורמה
והחזיק לתורמה אסור
לקדוש. כיצד גתו אסור
אחד מתן תורמה והשני
קודש עושה ביו"ט זו ע"ג
ד"ה בתנ"י בית שמאי
אומרים מביאין שלמים
ואין סומכין עליהן אבל
לא עולות ובית הלל
אומרים מביאין שלמים
וכי. אמר עולא מחלוקת
בשלמי חגיגה לסמוך,
דבית שמאי אומרים
מביאין חגיגה ואין סומכין
עליה, ועולת ראיה אין
מקריבין כל עיקר ביו"ט.
ובית הלל אומרים מביאין
שלמים וסומכין, ומקריבין
עולת ראיה דכתיב לא
יראו פני ריקם, אבל נדרים
ונדבות דברי הכל אין
קריבין ביו"ט. ירושלמי
בית שמאי אומרים הותרה
הלל אומרים לא הותרה,
איוז היא שלא כדרכה
מאתמול. א"ר זעירא הכל
מורים באשם מצורע
שצא פליו לאתמול שלא
יבא, שלמי נדבה שמסך
עליהן מאתמול יצא, מה
פליו בשלמי חגיגה, ב"ש
עבדי לה כשלמי נדבה,
וב"ה עבדי לה כאשם
מצורע. אוקמה רב יוסף
הא דתנינן נדרים [ונדבות]
אין קריבין ביו"ט, תנאי
היא, ר"ש בן אלעזר תני
שלמים שאינן של יו"ט,
בית שמאי אומרים לא
יביא ובית הלל אומרים

(א) ל"ד דמ"ק סבר דלף דחזינן ליה להאי גבדא דלול לטוילי לההוא הא וכו' מן הערב אי מיתמא לא הוה משום שזת מפורש. (ב) כל"ל וכו' בהיה בפ"ד מהל' יו"ט כעס דעס וכו'. (ג) דברי רבנו איתו מונן לנאורה דהא ע"י עטילה שעת אפי' בחול שרי ועי' בענין עין
גב ג' (ואולי צ"ל להגיה "אכל בשבת לא").